

Hvordan kan vi forvalte EØS-avtalen enda bedre?

Kristin Johnsrud, fagdirektør

29. april 2025

Regelrådets mandat og oppgaver

«Regelrådet skal bidra til at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder gjennom nytt eller endret regelverk.»

- Gir rådgivende skriftlige uttalelser ved høring.
- Kan bistå departementer med å granske konsekvensutredninger som medfølger forslag fra EU.
- Følger den faglige utvikling og praksis på områdene regelforenkling og regulering. Gir generell veiledning som skal fremme effektiv regulering.

Regelrådets arbeid med uttalelser

- Kartlegger utredningskvaliteten i alle regelverksforslag som berører næringslivet.
- Gir uttalelse til et utvalg saker hvert år.
- Gjennomfører veiledningsmøter med departementer og direktorater.

Kartlagte
saker i 2024:

300

Kartlagte
saker totalt:

2559

Andel saker med
bakgrunn fra
EU/EØS i 2024:

37 %

Uttalelser i
2024: **43**

Utredningskvalitet – generelle inntrykk

- En viss forbedring i utredningskvaliteten de siste årene, men fortsatt et betydelig forbedringspotensial.
- DFØ-rapport 2025:1 Tilfredsstillende statlige utredninger utredningsinstruksens krav?
- EØS-saker er jevnt over litt dårligere utredet.
 - Prioriteres for dårlig. Vi må bruke mer ressurser gjennom hele EU/EØS-prosessen.

Tiltak for å heve utredningskvaliteten:

- Prioritering
- Tilstrekkelig tid og ressurser
- Tverrfaglighet

Utredning av EØS-relevant regelverk

Hovedutfordringer:

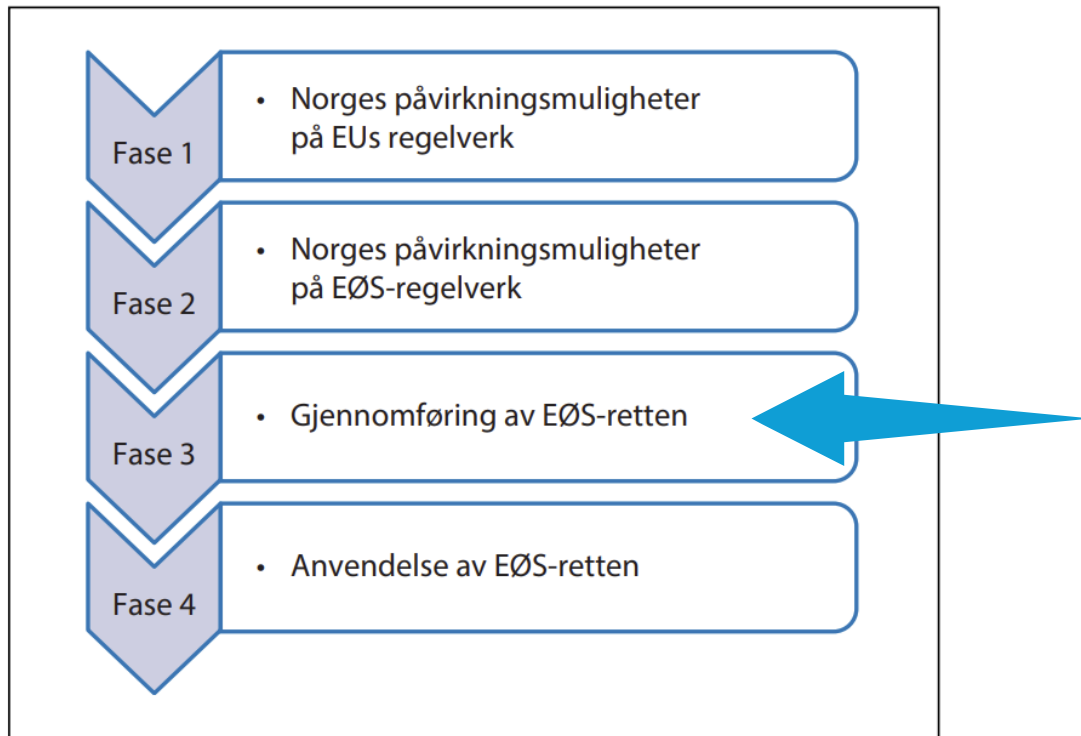
- Utredning av alternative tiltak – der det er relevant
- Beskrivelse av berørt næringsliv i Norge
- Utredning av virkninger for næringslivet i Norge

Gode råd:

- Ivareta informasjonsaspektet gjennom høringen
- Beskriv og forklar hva som skal skje når regelverket trer i kraft i Norge

Handlingsrom i gjennomføringsfasen

Figur 6.1 Norsk handlingsrom i ulike faser av den politiske prosessen.

Illustrasjon: NOU 2024:7

- Hva er handlingsrom?
- Direktiv eller forordning?
- Totalharmonisering eller minimumsharmonisering?

Gode råd:

- **Identifiser og kartlegg handlingsrommet i høringsnotatet**
- **Vurder om og hvordan handlingsrommet bør brukes**
- **Begrunn bruk av handlingsrommet særskilt**

Overimplementering «Gold-plating»

Gode råd:

- **Tenk nøye igjennom virkningene av å gå lenger enn det direktivet krever**
- **Vurder kostnadenes betydning for konkurranseevnen**

- «Gold-plating» vs. forenkling
- Danmarks fem prinsipper for å unngå «gold-plating»:
 - 1) Nasjonale regler bør som hovedregel ikke gå lenger enn EUs minimumskrav.
 - 2) Danske virksomheter bør ikke få dårligere konkurransevilkår enn sine europeiske konkurrenter.
 - 3) Fleksibilitet og unntaksmuligheter i EU-lovgivningen bør utnyttes.
 - 4) Alternative løsninger til regulering bør vurderes når det er mulig.
 - 5) Byrdefulle EU-reguleringer bør tre i kraft senest mulig og med nasjonale felles ikrafttredelsesdatoer tatt i betraktning.

Hvordan kan vi lære av andre land?

- Andre land skal eller har gjennomført det samme regelverket.
- Sammenlign norske regler med gjennomføringen eller fortolkningen av EU-regler i andre land. For eksempel bruk av handlingsrom, beskrivelse av næringsliv og vurdering av virkninger.

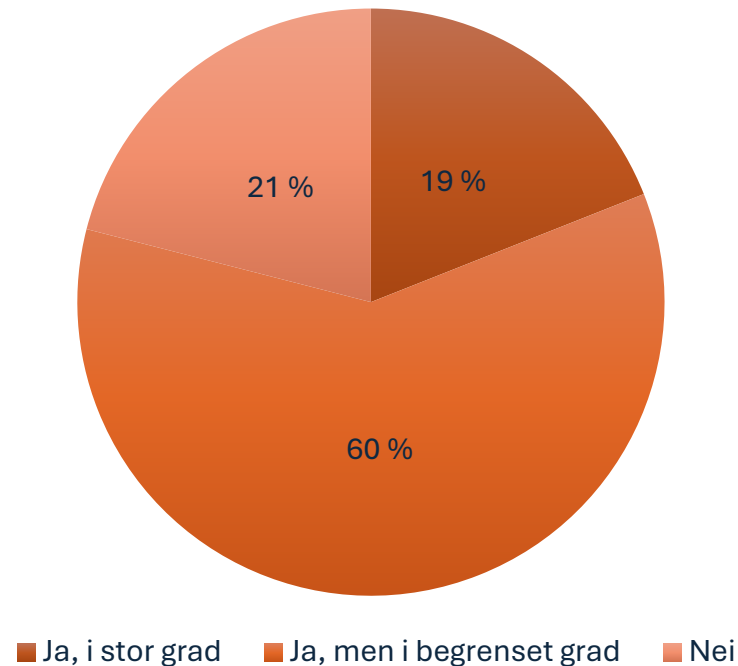
Gode råd:

- **Bli kjent med kollegaene dine i andre land**
- **Gjennomfør nabosjekk**
- **Sjekk konsekvensutredningen fra EU-kommisjonen**
- **Husk at vi kan lære av andre land også i nasjonale saker**

Utretningskvalitet – virkninger for næringslivet

Virkninger for næringslivet – EØS-saker

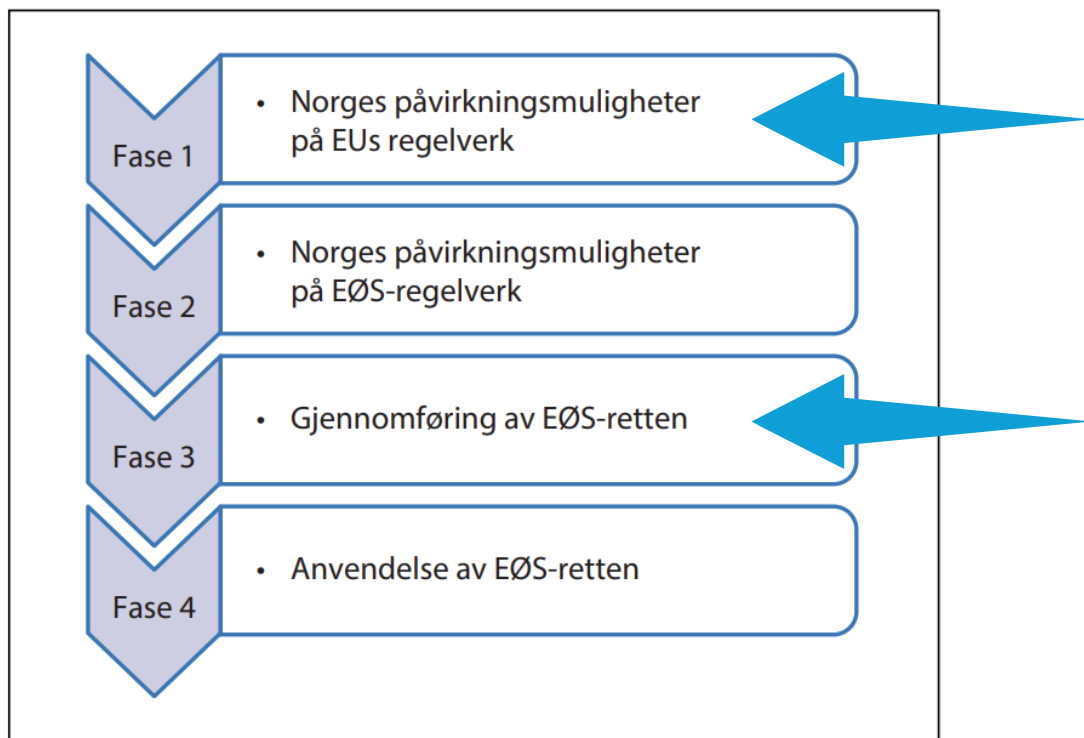

- Saker med bakgrunn i EU-regelverk har en noe dårligere utredning av virkninger for næringslivet enn andre saker.
- For stort fokus på de juridiske sidene.

Gode råd:

- **Beskriv berørt næringsliv i Norge.**
- **Utrede virkningene for næringslivet i Norge. Fortell næringslivet hva som er nytt, og hva de må gjøre.**
- **Tenk SMB først.**

Tidlig involvering av berørte i de ulike fasene

Figur 6.1 Norsk handlingsrom i ulike faser av den politiske prosessen.

Illustrasjon: NOU 2024:7

- Eldring-utvalget: Regjeringen bør legge til rette for sterkere involvering av berørte parter i tidlig fase av EØS-arbeidet.
- Utredningsinstruksen punkt 3-
Gode råd:
 - **Næringslivsorganisasjonene følger med i EU. Bruk dem!**
 - **Knytt kontakt med delegasjonen i Brussel.**
 - **Del erfaringer og lær av andre statsetater.**

A hand is shown placing a smooth, greyish-brown stone on top of a stack of four other smooth stones. The stones are arranged vertically on a sandy beach. The background is a blurred view of the ocean and sky.

Takk for meg!

Besøk oss på: **regelradet.no**

Kontakt oss på: **post@regelradet.no**

Aktuelle lenker

Regelrådet:

- [Høringssvar til NOU 2024: 7 Norge og EØS](#)
- [Innspill til interdepartemental arbeidsgruppe som utredet departementenes EØS-arbeid](#)
- [Kjennetegn ved gode høringsnotater om EØS-relevant regelverk som berører næringslivet](#)
- [EUs nye konkurransekompass: En ny retning for bedre regulering](#)
- [Vurdering av innføring av SMB-test i Norge](#)

EU:

- [A 'small business act' for European SMEs](#)
- [How to identify and avoid gold-plating EU regulations](#)

Danmark:

- [Prinsipper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering](#)